

"СВОБОДА" (LIBERTY)
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays and holidays
Owned by the Ukrainian National Association, Inc.
at 81-83 Grand Street, Jersey City, N. J.
Edited by Editorial Committee.
4 Class Mail Matter at the Post Office of Jersey City, N. J.
on March 30, 1911 under the Act of March 3, 1879.
Accepted for mailing at special rate of postage provided for in Section 1103
of the Act of October 3, 1917, authorized July 31, 1918.
За оголошення редакції не відповідає.
"Свобода": ВЕрген 4-0377. — Тел. У. Н. Союз: ВЕрген 4-1016.
4-0807.
За кожду зміну адреси платити 10 центів.
Книжки належить посылати гроші лише на т. зв. Foreign Money Order.
Адреса: "СВОБОДА", P. O. BOX 346, JERSEY CITY, N. J.

НАСТРОЇ В КРАЮ

На ту цікаву тему пише старокраєвий „Новий Час“, збираючи підсумки з останніх зїздів різних наших центральних організацій, просвітніх і економічних, які саме недавно відбулись у Львові. На щож указують ці зїзди?

Отже в першу чергу на те, що в цілій Галичині слідний живіший рух, який видно й по тім, що прибуло велике число делегатів на наради, що є ознакою, що є далеко живіше зацікавлення просвітніми й економічними справами, ніж було минулими роками.

Зїзди виказали, що наряд живо интересується всякими проявами нашого громадського життя. І тому саме видвинено на них у дуже гострій і рішучій формі теж і таку справу як цей скандал, що скоївся в Нагуевичах на святі І. Франка, де, як відомо, не було місця для українського жовто-синього прапору. І тому порушено там теж справу клерикальних читальне „Скала“, що їх силою пробує насаджувати єпископ Хомишин, розбиваючи тим чином читальняну акцію Товариства „Просвіта“ у Львові.

При обговоренні і вирішуванні згаданих вище справ прийшло до дуже сильних терть між двома головними таборами, які тепер існують на рідній землі, а це між табором націоналістичним і соціалістично-радикальним. Як подає „Новий Час“, націоналістичний табор показався далеко сильнішим і тому перепала на загальних зборах „Просвіти“ компромісова ліста комісії матки, наслідком чого нікого з радикалів не вибрано до нового головного відділу „Просвіти“.

Стверджуючи ті факти, „Новий Час“, беручи під увагу останні збори трьох українських організацій, цебто „Центросоюзу“, „Ревізійного Союзу Українських Кооперативів“ і „Просвіти“, подає прикінці такі висновки:

„Колиж приходиться говорити про загальні збори всіх трьох згаданих організацій, то треба ствердити, що вони були виявом великого зацікавлення і сильної активності наших т. зв. низів. Вже саме те, що, не зважаючи на загальні тяжкі умовини та на велику матеріальну скруту, на ці загальні збори прибуло стільки учасників, і це з найдалших закутин нашого краю, вказує, що нашому загальному зовсім чужі зневіра і збайдужіння, на що не раз звикли нарікати ті, що любуються в усякого роду зневірі. І це є найбільш потішаючий вияв нашого сучасного життя. Українські народні маси є свідомі того, що сила народу лежить у його зорганізованості, і що нема такої сили, яка моглаб спинити природний розвиток нації, якщо вона сама хоче розвиватись і жити повним життям“.

Читаючи такі фрази з краю, приходиться хіба побажати, щоб їх було якнайбільше, та щоб вони доходили до нас якнайчастіше.

Г. Бетге.

ПОХІД

Він знав: усе поставлене на одну карту. Якщо ця спроба не вдасться, то легко може він утратити життя. Станеться так, як на це заслужив. Як буде мати щастя, то сонце слави засяє над ним іще раз. Ще раз сміливо спробує він зденати під своїм скитром усю Європу.

Він вірив у свою щасливу зорю непохитно, молився до неї. Наполеон оглянувся в задумі. Там ховілася у пристані бриг, на якому він прийняв з Ельби у першому ранньому світі. Десь далеко блищало Кан у блакитному морі. Мешканці міста і не передчували, що цісар був від них так недалеко. Чайки літали понад кораблем, кигаючи. „Крячуть дуже мелодійно, мов ляхівські ворони“ — подумав імператор.

Наполеон зробив перегляд своїх людей. Була це змішка довірених йому приятелів, на яких жаль було дивитись. Чи при допоміг тих кількох, погано одягнених людей, які не мали нічого більше, крім любови до свого імператора, гадав він відвоювати престіл? Він мусів усміхнутись. Проправді то той стан довкола нього був нужденний. Струснув пальцями і положився на довший

кріслі. „О, ні, — думав він — навіть з тими кількома приятелями мусить яюсь піти. Навіть якщо я був сам, то і тоді мусило би піти. Я сам та моя одна зоря над хмарами“.

Один старшина підійшов ближче і заявив, що кольона готова до дороги. Імператор вскочив одним рухом на своєю білого коня і поглянув на вірну собі громаду.

„Позір!“ — дав команду. І за хвилину пізніше: — Приятелі! Перший етап нашого походу минув щасливо. Під нашими ногами земля нашої дорогої Франції. Тепер — ідемо на Париж! Ми мусимо мати успіх, мусимо, і я вас по імператорським нагороджу! Вперед! — Нехай живе імператор! — крикнули вояки з блиском в очах і рушили з місця. Імператор прямував на Гренобль. Він вибрав альпійський шлях, щоб оминати найбільш міста і якнайменше звернути на себе увагу. У перших селах, які він проходив, люди дивувались. Затискалися в кишенях — чи знову вертається бич Європи? Чи хоче знову весь суходіл скупатися в огні та крові? Жінки відійшли нашіком проклинали його. Але ті, що вже раз служили в його армії, вибігали

„ВСЯ РОСІЯ -- ОДНА ВЕЛИКА ТЮРМА“

Оці потрясаючі слова читаємо в одній з найновіших європейських публікацій про більшовицьку Росію, а саме в книжці п. з. „18 років советського панування — з пережиття і досвідів одної жінки“, якої авторкою — в голандській мові — являється вчена і публіцистка Ольга Дімітрієвна. Вона — донька одного царського дипломата, яка вже за більшовицького правління була доценткою петербургського університету та бібліотекаркою, поки дня 14. листопада 1923 року по дорозі до університету не була арештована під кумедним закидом, що вона шпionка на службі Риму і вдержує тайну кореспонденцію з папою! Пані Дімітрієвна ось була праворучною католичкою, а цього й доста було сіпакам Г.П.У., щоб зробити на неї нагірку. А після того, як вона опинилася у слідчій в'язниці, почалось для неї доволі гнотне життя по більшовицьких тюрмах, бо присуд, виданий на неї більшовицьким трибуналом без ніякої формальної розправи тай без якогось переслухання, засуджував її на 10 років в'язниці.

Отак у травні 1924 р. відтранспортовано Дімітрієвну на Сибір, і шойно в січні 1932 звільняють її. Тимто і з власного досвіду змогла вона написати свою книжку — видану шойно в німецькій перекладі віденською накладнею Вільгельма Бравмілера (вел. 8°, ст. 5+224) — в перших семи главах якої Дімітрієвна розмалює пекло російських в'язниць, муки запроторення, жахливі, мов кривавий глум з уської моралі вражаючі відносини в тюрмах, особливож в тюрмах для жінок, та інше. І в розмалюваних авторкою картинах дещо такого, що видається новітньою читачеві непонятним і неймовірним, або й таким виплодом хоробливо садистичної фантазії, що треба відповідальність за такі подробиці лишити вповні авторці. Та всетаки являється вона скрізь уцерьт достовірною, і тому тим більш потрясаюче є те все, що вона нам оповідає у своїй книзі, яку вона кінчає таким ствердженням:

„Добута свобода дала мені змогу перекопатись про те, що вся Росія — це одна велика тюрма, та що доля тих, що на свободі, не багато ріжниться від долі запроторених“.

У другій же частині своєї твору (I.—XVIII.) авторка подає на основі її точного ознайомлення з обставинами в Росії свої міркування про життя тутже, про більшовицьку боротьбу проти родини і подружжя, про нуждування дітей, про занедбання молоді, про гонення віри, про голод та про страхіття більшовицького режиму в усіх його виявах, причім наводить скрізь автентичні подробиці. А в кінцевім розділі своєї книги Дімітрієвна каже між іншим: „Якщо ще є у світі утопісти, які мріють про якусь суспільну рівність та про справедливий поділ матеріяльних дїбр, то в Советах вони здійснення своїх ідеалів в ніякому разі шукати не сміють...“

І вона вказує на те, які інші, вцерьт інші є умовини життя тут для „упривилеєних“, у порівнянні з життям „безпривилеєних“. Словом — каже рецензент віденського журналу „Вельт-Блят“, що звертає увагу віденської публіки на небуденну вагу книги Дімітрієвної — кожний, хто читатиме цю книжку, порозуміє, що боротьба проти московського більшовизму це боротьба проти варварства і некультурности, які з Москви наступають на наше життя, і що ту боротьбу Европа мусить вести з усіх сил“.

Як сказано: Книжка Дімітрієвни це неоцінений документ в очах кожного, хто знищення більшовицької Москви вважає за одну з перших завдань нинішнього культурного світа, і я буду намагатись познайомити з нею читачів „Свободи“ точніше. Тут подаю покищо як зразок описів авторки ось-так картину більшовицької людськості, розмалювану нею в VI. розділі книжки п. з. „Секірка“.

„На Соловках — читаємо тут — видивається одинока гора „Секірка“. Вона покрита старинним столітнім лісом, а на її вершкуні стоять дві церкви, які з давендавна були цілком мандрівок побожних прочан, що тягнулися сюди на відпуст. Оці

дві церкви містилися в однім і тімсамім будинку на двох поверхах, одна над одною, причім у кожній було по три вітвари: один головний і два побічні. Тепер же дивімося, що з тих церков зробили більшовицькі дикуни. Вони все, що тільки могло нагадувати колишній святоштитут, повилонмлювали скрізь. Прегарні стінні мальовила перемальовано геть на сіро або поприкрито вапном. Колишні бічні каплиці перемінили у в'язниці, де тепер тих „непоправних“, що через нестерпне запроторення, почали божеволіти, „приводять до розуму“, тобто катують. На місці, де колись стояв головний вітвар, поставили більшовики „парашу“, тобто бочку з накривкою, яка запротореним має заступати — кльозет. А відповітно до ладу, на який увесь той будинок построний, поділено цю в'язницю на два, окремі про себе карні відділи, „горішній“ і „долішній“. Горішній своїми карами найбільш суворий з усіх, і тут запроторюють усіх новиків. Колиж після якогось часу у права добує перекопання, що даний деліквант уже знову трохи „підховався“ — це слово чеки! — значить, коли він, сказати по нашому, став моральним трупом, тоді його переводять у відділ долішній. Але якж це карі там на горі?

Отже тут кара між іншим у тому, що вільно бути тільки до половини зодітнім, не вільно мати на собі нічого іншого, тільки сорочку і підштанці. Всі тут ходять з голими головами і босі, бо поки їх замкнули, повідбирали ім усе. На багатьох із цих в'язнів уже тільки пошматовані лахи, і це так між камінними мурами великої, старої та безмірної високої церкви, та під студінь полярної зими... А далі — не вільно запротореним тут свобідно порушати: їх саджають у деревляні лавки з наказом покласти руки на коліна та з найгострішою забороною — рушитися. Тільки що дві години дозволяють їм встати і обігнати раз довкола церкви, після чого ті нещасні жертви більшовицьких інквізиторів мусять сідати в лавки знову з тим, що кожен і найменший рух тілом їм заборонений. А вночі кладуть їх одного при однім горілиць, і так мусять вони не-

— Ви, сер.

— Шефом баталіону?

— Ви, сер.

— Добре. Мені здається, що я міг би від вас вимагати трохи влчачности, але знаю, що нема вже її. Стягніть свої еполети і передайте їх найстаршому капітанові регіменту.

Старшина послушав.

— Шкода, — сказав імператор у задумі — перший учинок, який я мушу зробити, це деградація.

Тоді казав він регіментові стати на переді своєї кольони і цілий відділ посунувся вперед.

Ту ставку виграв він знаменито. Із веселою музикою ввійшов він до Гренобль. Тисячі народу витали його з вікон білими хустинами.

Звідти пішов далі на Париж, назустріч долі.

Назустріч — Святій Олені.

— Від Кан до Гренобль — повторяв пізніше Наполеон — був я тільки звичайним бурлакою. Шойно у Гренобль став я знову французьким імператором.

Перекл. м. г.

На поміч!

В поїзді кричить один пан:

— На поміч! На поміч!...

До переділу вбігають пасажирі:

— Що сталось?

— Та жінка хоче вискочити з поїзду, і не може відчинити!

— Ви, сер.

— Хто завів вас на грудях ордер?

— Ви, сер.

— Хто зробив вас капітаном?

— Ви, сер.

— Хто зробив вас капітаном?

— Ви, сер.

— Хто зробив вас капітаном?

ворушно лежати, аж поки за дві години не впаде наказ обернутися на бік, причім що дві години в'язні повертаються, то на праву, то на ліву сторону. Через такі тортури трапляються у в'язнях часто страшні напади божевілля, у приступі якого стуртовані жертви кидаються на своїх катів, які їх притім холодно-кровно вистрілюють мов собак... Щождо щоденного харчу, то це фунт чорного хліба, з муки, змішаної ще з усякою роду неозначеними ближче додатками, та дві склянки теплої води. В інших в'язницях на Соловках можна собі ту карну пайку харчу доповнити харчевими дарунками від рідних або приятелів, або й лишками харчів, куплених за останні, зароблені при роботі копійки, але тут усяка поокремова допомога є просто виключена. В'язні, які є відокремлені від усього і від усіх, живуть під найстрогішим доглядом, вони позбавлені всього. Бо навіть, якщо і прийде до них яка почтова посылка, то їм не доручують її, і хто вони й не були, їм не вільно ні писати, ні читати (отже зовсім так, як і в казматах царя Миколи I! Тільки, що це вже не царські тюрми, а тюрми соціалістичних спасителів мира за плянами Маркса, Леніна і соціал-демократичних інтернаціоналів під знаком всесвітнього єднання пролетарських гіен! О. Г.) Словом — у тім страшнім запроторенні воєни живцем закопані в гріб.

І таке запроторення не триває там усього тиждєнь або два, а місяцями, часом же й цілий рік. Це найжахливіше з усього, що є на тому жалкому острові.

І тільки туди висилається в'язнів під доглядом патруль, хоч на Соловках змоги втечі взагалі нема ніякої. Бож же не-як, а трапляється вже не раз, що в'язні, по дорозі в „Секірку“ намагались втікати. Та в усіх тих випадках цілком такої спроби втечі було все тільки одно, а саме — поповнити самогубство, чи-то вишачись на першим стрічним дереві, чи-то кидаючись у воду.

Бо засуджені знають гаразд, що вони однорічної муки в „Секірку“ не витримають ніяк, і тимто і видається їм кращим позбутися тієї муки три доповні самогубства. Отимто й воно так, що щоб такі самогубства перепинити, патруля проважає засуджених з набитими кісами весь час дороги.

От вам і перший зразок трагічних малюнків у книзі О. Дімітрієвної про нечувані лектарським „раю“, що його сотворила і могла сотворити тільки така уцерьт аморальна, здеправована і розбішена своєю звірською люттю згряя, як червона більшовицька Росія.

І тому та Москва мусить щезнути з лиця землі раз на все, і це — передовім завданням України, — знищити більшовицьку трупарню раз на завжди.

До книжки Дімітрієвної я ще повернусь.

Д-р Остап Грицай.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ГІТЛЕРОВА АРИСТОКРАТІЯ

Що в розв'язті свого впливу Гітлерова національно-соціяльна доктрина захопила була великі маси німецького народу, цього ніхто не може заперечити. Але причини „приходу до Гітлера“ не були однакові у селянина, робітника, фабриканта, генерала. Всі ті, що йшли за червоним прапором націонал-соціалізму року 1932—33, увяляли собі Гітлерову програму на свій спосіб, по своїй уподобі, бо й та програма навмисне складена туманно і неясно. Цеж історичний факт, що боеві відділи німецької комуністичної партії в рішучий момент переходили до Гітлерових „штурмових відділів“, бо не бачили різниці між „програмою“ Сталіна і Гітлера: і Сталін і Гітлер кликали їх боротися проти „грабіжницького капіталу“ та проти версайського договору.

Але Гітлер і не думав про „щастя і волю для всіх“. Фашизм не визнає цього, а, навпаки, домагає, що народна маса мусить працювати, слухати й виконувати, а провідна верства („еліта“) має видавати накази. Очюх до того, щоб бути в рядах „еліти“, є в Німеччині досить. Гітлер мусить і саму еліту „чистити“ та й між нею одних ставити вище, а других нижче. Так у літі 1934 р. дійшло в Німеччині до кривавої розправи одної частини еліти над другою. Аристократія, що зветься СС (Шуцтафель), розгромила „пролетарські“ штурмові відділи (СА) і після того стала єдиною надійною підпорою Гітлерової диктатури.

СС ходять у чорнім уніформі і мають у своїх рядах 200,000 членів. Їх завдання бути готовими кожної хвилини, на приток „фірера“, йти туди і бити того, кого він звелить. В корпусі СС панує безоглядний послух і розвивається особливий світогляд. „Чорний корпус“ почуває себе і хоче бути особною кастою в німецькій народі, з особливими правами та привілеями, з своїми власними поглядами на релігію, на справи чести і на родинні відносини. Член корпусу СС не сміє женитися без дозволу своїх начальників, але вивести собі жінку може тільки така, яка відповідає вимогам „чистоти раси“ і загальним вимогам чорного корпусу: наприклад, щоб не була нижча від приписаної норми. Діти членів СС мають бути записані в родові книги „Чорного корпусу“, щоб, як виростуть, стали на місце своїх батьків у державній службі. Щоб зробити членів СС справжньою аристократією, німецький міністер поставив Дарре проектує наділити їх землею, головно на східній границі Німеччини. Розроблено також справу титулів для цієї нової аристократії.

Як до цих проектів ставиться німецький народ у своїй масі? Про це не треба робити великих і довгих здогадів. СС мають у своїх руках поліційну владу в Німеччині. Очі членів „Чорного корпусу“ заглядають усюди. Вони, наприклад, ведуть поліційну контролю в німецьких фабриках, за кожне необережне слово викидають робітників з праці, сліdkують за негальними організаціями. СС — це найбільше зневажена частина Гітлерового режиму в Німеччині, як Гейуе в СССР. Недармо казав недавно начальник СС Гімлер:

„Я знаю, що є чимало людей у Німеччині, яким стає не добре, коли вони бачать цей чорний жулан; ми це розуміємо і не сподіваємося, щоб нас дуже багато людей любило“.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ЛИСТУВАННЯ РЕДАКЦІ.

М. Ш., Клівленд, О. — Ваш допис про посвячення іконостапу найкраще вислати до часопису, призначеного для таких справ. Ми не маємо нічого проти опису, ні проти церковної церемонії, яку Ви так гарно описали, але просимо мати на увазі, що наш часоспис є призначений для народних справ. І про це церковне свято булоб можливо дати згадку, але тоді, колиб Ви буй приміром зібрали при тій нагоді якусь жертву на якусь народну ціль. Так поступаємо в „Свободі“ в подібних випадках уже від дуже довгих літ.

Д-р Остап Грицай.

ВЕЛИКИЙ ПРОЦЕС ОУН У ЛЬВОВІ

(Подано за львівським часописом „Діло“).

Командант відкриває шолом.

З черги оборонців обговорюють роль підс. Ст. Бандери. Пригадав, що підчас нещодавнього політичного процесу УВО чи ОУН прокуратор висував заміт, що провідники висилають боєвників, а самі ховаються за їхніми плечима. Тепер став командант українського революційного підпілля, відкрив шолом та признався, що прийняв на себе обов'язок реалізувати ідею своєї нації шляхом революції. Вирінає питання, чи Бандера винуватий за вчинки, що їх закинув йому прокуратор. На це дав відповідь Бандера, кажучи, що не почуватися до вини.

Після того оборонець спинився над замахом на бл. п. дир. І. Бабія. Пригадав зізнання підс. Бандери, що у справі дир. І. Бабія він слідство революційний трибунал і т. д. Щож торкається заповнення прокуратора, що українська успішність осудила вбивство дир. Бабія та відчитання у цій справі пастирського листа митрополита Шептицького, оборонець пригадав, що ніякий церковний достойник зі засадничих мотивів не оправдався якогось то не було душоубства. Одночасно пригадав зізнання з варшавського процесу начальника безпеки св. Жиборського, який сказав, що ОУН — це масова організація. Отже з цього виходить, що не вся українська суспільність осудила згадане вбивство і діяльність ОУН. Замахи на дир. Бабія, Бачинського і плянований замах на невідомого ученика з VII кл. були — каже оборонець — осторогою. Бандера хотів таким чином остерегти учеників та студентів, щоб не йшли на службу поліції, та осторогою, щоб числитися з вимогами ОУН.

Після того оборонець спинився над замахом на бл. п. дир. І. Бабія. Пригадав зізнання підс. Бандери, що у справі дир. І. Бабія він слідство революційний трибунал і т. д. Щож торкається заповнення прокуратора, що українська успішність осудила вбивство дир. Бабія та відчитання у цій справі пастирського листа митрополита Шептицького, оборонець пригадав, що ніякий церковний достойник зі засадничих мотивів не оправдався якогось то не було душоубства. Одночасно пригадав зізнання з варшавського процесу начальника безпеки св. Жиборського, який сказав, що ОУН — це масова організація. Отже з цього виходить, що не вся українська суспільність осудила згадане вбивство і діяльність ОУН. Замахи на дир. Бабія, Бачинського і плянований замах на невідомого ученика з VII кл. були — каже оборонець — осторогою. Бандера хотів таким чином остерегти учеників та студентів, щоб не йшли на службу поліції, та осторогою, щоб числитися з вимогами ОУН.

Мотиви протибольшевицької акції.

Протибольшевицьку акцію Бандера казав вести з двох засадничих мотивів. Поперше тому, що націоналізм засадничо бореться з большевизмом, подруге, що найбільша частина українських земель знаходиться під пануванням большевицької Росії. Історія людства знає різні події, знає різні потрясення, які потрясають цілий світ. Але досі ці нещастя були короткі й осталися чорною плямою в історії народів. Історія знає випадки, що винищувало масово людей тільки тому, що вони не хотіли асимілюватися, що не хотіли прийняти догм віри свого наїзника. Такі моменти були короткими епізодами і ті відруки ніколи не переходили в систему. А сьогодні, в ХХ-тім віці весь культурний світ бачить країну, яка колись була шпихліром Європи, а нині стала вмирати з голоду. Бачить трагедію народу, який повірив у „народолюбство“ і впа

жертвою свого північного сусіда. Сама большевицька преса подала всьому світові довідома, що її влада переселює масово населення своїх полудневих „республік“ на північ Ціли райони, цілі села, почавши від найменшої дитини до старців, заладоується у вагоні та перевозиться в Сибір і тундри соловецьких островів. Це викликало протест цілого культурного світу. Ще більше це потрясло українцями поза межами советської Росії. Тут протестували всі. ОУН примінала такі методи, якими большевики винищують там українське населення. Замах на ком. Кособудзького мав бути відплатою за лиху поведінку цього комісара з українськими політичними в'язнями.

Справа замаху на воев. Юзефського тісно в'яжеється з атенатом на мін. Перацького. Ріжниця тільки та, що у варшавському процесі сам прокуратор покинував людей, щоб ствердили, які є відносини на землях, заселених українським населенням, а тут цього не зроблено.

Щож торкається плянованого замаху на ред. А. Крушельницького, то — каже оборонець — нема вже ніяких людин, якби сумнівалася у правдивості зізнань Бандери, який признався до того, що відкликав цей замах.

Бандера стоїть на становищі, що обов'язки провідника прийняв з внутрішньої konieczности боротися за українську державу. Якщо ви, панове судді, — додав оборонець — поставились в його положення, ви прийшли би до переконання, що Бандера не винен.

Ідеаліст і мислитель. Опісля оборонець обговорив справу підс. Стецька. Підкреслив, що це високоїдейна людина, яка все своє життя присвятила для батьківщини й ОУН. Він студював філософію та суспільні науки і знав дуже добре історію свого народу. Якщо взяти під увагу його намір, то вина підс. Стецька буде більше ніж проблематична. Щоб судити, треба би знати його діяльність. Тимчасом ви, панове судді, знаєте, що він був ідеологічний референт, але не знаєте ні його ідеології ні його діяльності. А щоб мати силветку Стецька, треба знати про його життя і те суспільне середовище, в якому він виростав, формував і творив націоналістичну ідеологію. Тому, що цього не знаєте, мусить повстати сумнів, який витворює положення, що промовляє в хосен підсудного. Як не можна було тут ствердити його мотивів, так не можна ствердити його вини.

Чому Качмарському не вдалися замах. Після того оборонець довше спинився над особою підс. Качмарського. Підкреслив, що

з чотирьох замахів, які закидає йому акт обвинувачення, не вдається йому ні один. Чому? Тому, — заявив оборонець — що він не хотів виконати їх. З одного боку він був карним членом організації, з другого не міг виконати приказів, бо до них не надавався. Висновок такий, що він не винуватий.

Підс. Равлика на волю. Далі оборонець обговорив справу конфіденціальних вісток і спинився над хаосом у зізнаннях підс. Мигала і підсудного Макарушки, які обтяжили підс. Равлика. Одночасно оборонець підкреслив, що підс. Макарушка ще в слідстві, як лише запримітив свою помилку, негайно зголосився до слідчого судді і відкликав свої зізнання щодо підс. Равлика. Виказавши непричастність підс. Равлика до ОУН та у поширюванні нелегальної літератури, оборонець звернувся до присяжних суддів, щоб увільнили підс. Равлика. Просив теж, щоб заперечили вину підс. Стецька і Качмарського, бо про вчинки Бандери видасть осуд історія.

Промова обор. д-ра В. Гриньовського. Опісля промовляв ще оборонець підс. Малоюци д-р В. Гриньовський. Оборонець пригадав слова відомого польського оборонця Смяровського, який сподівався, що у вільній Польщі не буде вже політичних процесів. Тимчасом так не сталося. Далі оборонець опрокидував закиди прокуратора щодо підс. Малоюци. На основі зізнань свідків, поліц. агентів, оборонець ствердив, що Малоюца не брав участі при виконанні замаху на дир. Бабія в липні 1934 р., але в червні того року. Малоюца прийшов з Качмарським і Королишином на вул. св. Петра, де мешкав дир. І. Бабія, щойно в год. 8-мій раню тому, бо знав, що дир. Бабія нема вже в хаті і що замаху не мо-

жна виконати. Якщо видав приказ убити дир. Бабія, то як член ОУН мусів виконати доручені прикази, бо за невиконання грозила йому тяжка кара. Щож торкається співучасті в замаху на ком. Кособудзького, то підс. Малоюца рішуче заперечив, щоб мав з цієї справою щонебудь спільного.

(Далі буде).

Військові команданти С. С. С. Р.

Центральні органи. Нарком оборони СРСР — К. Е. Ворошилов — москаль. Його перший заступник і начальник політуправл. червоної армії (РККА) — Анкель Борисович Гамарник, — жид. Другий заступник — М. Тухачевський, — москаль. Начальник штабу РККА — А. И. Єгоров — москаль.

Начальник військової академії — А. И. Корк, був штабскапітан і дворянин із Прибалтики. Начальник військово-політ. академії — Борис Миронович Іппо — жид.

Начальник військово-господ. акад. — Аркадій Львович Шифрес — жид.

Для окремих доручень при наркомі — Григорій Ісаакович Штерн — жид.

Начальник відділу зовн. зносин наркому — Самуїл Аронович Геккер — жид.

Начальник головного управ. військово-науч. установ — Ілія Єфимович Славин — жид.

Начальник головн. стат.-мобіліз. управління РККА — Евгений Семенович Казанській — жид.

Начальник голов. санітарно-го управління РККА — Давид Абрамович Кучинський — жид.

Начальник хем. упр. РККА — Яков Мойсеевич Фишман — жид.

Начальник фінансового управління — Петро Мойсеевич Ашлей — жид.

Начальник військово-буд. упр. — Е. Ф. Аппога — поляк.

Начальник військово-госп. управління — Наум Ісаевич Роговський — жид.

Предсідник військової колегії Верховуда СРСР — Веніамин Вікторович Ульрих — жид.

Начальник фізпідготовки РККА — Борис Михайлович Фельдман — жид.

Начальник військово-повітряних сил РККА — Я. І. Ячкніс — лотиш.

Начальник політ. управління ВВС РККА — Семен Яковлевич Туровський — жид.

Відв. редактор „Красная Звезда“ — Мойсей Мойсеевич Ланда — жид.

Військові округи. Командант Московської воєнної округи — І. П. Белов — москаль. Його помічник по політчастині — Григорій Ісакович Векличев-Вейсман — жид.

Командант Ленінградської військової округи — Б. М. Шапошников — москаль. Його помічник по політчастині — Петро Аркадієвич Смирнов-Ратайчик — жид.

Командант Білоруської військової округи — Ієронім Петрович Уборевич — українець. Його помічник по політчастині — Абрам Савелевич Булін — жид.

Командант Київської військової округи — Іона Емануїлович Якір — пів-жид. Помічник по політчастині — Максим Петрович Амелін — жид.

Командант Харківської військової округи — Іван Нікітін Дубовий — українець (?). Помічник по політчастині — Сергій Ник. Кожевников — москаль.

Командант Північно-Кавказької військової округи — Н. Д. Каширин — москаль. Помічник по політчастині — Мойсей Яковлевич Германович — жид.

Командант Закавказької військової округи — М. К. Левандовський — поляк. Помічник по політчастині — Соломон Борисович Урицький — жид.

Командант Сибірської військової округи — Я. П. Гайлит-Лотиш. Помічник по політчастині — Григорій Аркадієвич Таїров — жид.

Командант Приволзької військової округи — П. Є. Дибенко — українець. Помічник по

політчастині — Аркадій Іванович Мезис — жид.

Командант Середньо-Азійської військової округи — І. Ф. Федько — українець. Помічник по політчастині — Суреп Абрамович Абисов — вірменин.

Командант Окремої Далекосхідної армії — В. К. Блюхер — москаль. Помічник по політчастині — Лазар Наумович Аронштам — жид.

Команд. Балтійською флотом — Е. М. Галлер — поляк. Помічник по політчастині — Арон Самуїлович Гришин-Рабінович — жид.

Командант Чорноморської флотії — І. К. Кожанов — москаль. Помічник по політчастині — Григорій Ісакович Гугін — жид.

Командант Тихоокеанської флотії — М. В. Вікторов — москаль. Помічник по політчастині — Григорій Семенович Окунев — жид.

Командант Амурської воєнної флотії — С. Р. Руднев-Кадацький — поляк. Помічник по політчастині — Марк Іліч Озолін — жид.

Разом у воєнних округах: 13 жидів, 1 пів-жид, 7 москалів, 4 українців, 3 поляків, 1 лотиш і 1 вірменин.

Як вказують факти д-р Россоха є одним з найдіяльніших молодих діячів-патріотів на Закарпатській Україні. Це було і причиною, що на згаданий вечорок, влаштований у його честь, зібралось велике число знатних українських громадян, які молодому докторові бажали дальших успіхів і сил в його народній роботі.

К. Б.

Оголошення. „Є на продаж великий дволітній бульдог. Їсть усе. Дуже любить діти“.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ПАРОХІЯ СВ. ІОСАФАТА. — влаштує —

ПЕРШИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. ЛИПНЯ (SUNDAY, JULY 19.) 1936 РОКУ В ПАРКУ НА ГУДМАН.

Комітет Парохіяльний просить українське громадянство і доколичні місцевості численно прийти і разом забавитися. На пікніку гратиме українська орхестра під проводом Поповича. Будуть холодні напитки і смачна перекуска. За чесну обслугу ручить 164 Комітет.

ВСТУП 40 цнт. Замовлені омнібуси будуть відіізати правильно від Клубу У. Н. Дому на розі MORTON and WEST ST., і 93 VAN BUREN ST. (долина міста українська школа), як також з SHERMAN AVE., на розі BRANFORD STREET починаючи від години 1.30. 164-65

На цей Пікнік Комітет Укр. Нар. Дому запрошує всі місцеві Братства, Товариства, Сестринства і все громадянство місцеве і з околиці до численної участі. На Пікніку будуть всі несподіванки, забави для старших і молоді, свіжі добрі напитки і перекуска та добрі українська орхестра. Тому обов'язком кожного українця і українки є прийти на цей Пікнік, а певно ніхто непожадує, за що ручить

ДІЯЛЬНІСТЬ

ВІСЬКОВІ КОМАНДАНТИ С. С. С. Р.

Центральні органи.

Нарком оборони СРСР — К. Е. Ворошилов — москаль.

Начальник політуправл. червоної армії (РККА) — Анкель Борисович Гамарник, — жид.

Другий заступник — М. Тухачевський, — москаль.

Начальник штабу РККА — А. И. Єгоров — москаль.

Начальник військової академії — А. И. Корк, був штабскапітан і дворянин із Прибалтики.

Начальник військово-політ. академії — Борис Миронович Іппо — жид.

Начальник військово-господ. акад. — Аркадій Львович Шифрес — жид.

Для окремих доручень при наркомі — Григорій Ісаакович Штерн — жид.

Начальник відділу зовн. зносин наркому — Самуїл Аронович Геккер — жид.

Начальник головного управ. військово-науч. установ — Ілія Єфимович Славин — жид.

Начальник головн. стат.-мобіліз. управління РККА — Евгений Семенович Казанській — жид.

Начальник голов. санітарно-го управління РККА — Давид Абрамович Кучинський — жид.

Начальник хем. упр. РККА — Яков Мойсеевич Фишман — жид.

Начальник фінансового управління — Петро Мойсеевич Ашлей — жид.

Начальник військово-буд. упр. — Е. Ф. Аппога — поляк.

Начальник військово-госп. управління — Наум Ісаевич Роговський — жид.

Предсідник військової колегії Верховуда СРСР — Веніамин Вікторович Ульрих — жид.

Начальник фізпідготовки РККА — Борис Михайлович Фельдман — жид.

Начальник військово-повітряних сил РККА — Я. І. Ячкніс — лотиш.

Начальник політ. управління ВВС РККА — Семен Яковлевич Туровський — жид.

Відв. редактор „Красная Звезда“ — Мойсей Мойсеевич Ланда — жид.

Військові округи. Командант Московської воєнної округи — І. П. Белов — москаль. Його помічник по політчастині — Григорій Ісакович Векличев-Вейсман — жид.

Командант Ленінградської військової округи — Б. М. Шапошников — москаль. Його помічник по політчастині — Петро Аркадієвич Смирнов-Ратайчик — жид.

Командант Білоруської військової округи — Ієронім Петрович Уборевич — українець. Його помічник по політчастині — Абрам Савелевич Булін — жид.

Командант Київської військової округи — Іона Емануїлович Якір — пів-жид. Помічник по політчастині — Максим Петрович Амелін — жид.

Командант Харківської військової округи — Іван Нікітін Дубовий — українець (?). Помічник по політчастині — Сергій Ник. Кожевников — москаль.

Командант Північно-Кавказької військової округи — Н. Д. Каширин — москаль. Помічник по політчастині — Мойсей Яковлевич Германович — жид.

Командант Закавказької військової округи — М. К. Левандовський — поляк. Помічник по політчастині — Соломон Борисович Урицький — жид.

Командант Сибірської військової округи — Я. П. Гайлит-Лотиш. Помічник по політчастині — Григорій Аркадієвич Таїров — жид.

Командант Приволзької військової округи — П. Є. Дибенко — українець. Помічник по

політчастині — Аркадій Іванович Мезис — жид.

Командант Середньо-Азійської військової округи — І. Ф. Федько — українець. Помічник по політчастині — Суреп Абрамович Абисов — вірменин.

Командант Окремої Далекосхідної армії — В. К. Блюхер — москаль. Помічник по політчастині — Лазар Наумович Аронштам — жид.

Команд. Балтійською флотом — Е. М. Галлер — поляк. Помічник по політчастині — Арон Самуїлович Гришин-Рабінович — жид.

Командант Чорноморської флотії — І. К. Кожанов — москаль. Помічник по політчастині — Григорій Ісакович Гугін — жид.

Командант Тихоокеанської флотії — М. В. Вікторов — москаль. Помічник по політчастині — Григорій Семенович Окунев — жид.

Командант Амурської воєнної флотії — С. Р. Руднев-Кадацький — поляк. Помічник по політчастині — Марк Іліч Озолін — жид.

Разом у воєнних округах: 13 жидів, 1 пів-жид, 7 москалів, 4 українців, 3 поляків, 1 лотиш і 1 вірменин.

Як вказують факти д-р Россоха є одним з найдіяльніших молодих діячів-патріотів на Закарпатській Україні. Це було і причиною, що на згаданий вечорок, влаштований у його честь, зібралось велике число знатних українських громадян, які молодому докторові бажали дальших успіхів і сил в його народній роботі.

К. Б.

Оголошення. „Є на продаж великий дволітній бульдог. Їсть усе. Дуже любить діти“.

УВАГА! РАЧЕСТЕР, Н. Я., І ОКОЛИЦЯ! УВАГА! ПАРОХІЯ СВ. ІОСАФАТА. — влаштує —

ПЕРШИЙ ПІКНІК В НЕДІЛЮ, ДНЯ 19. ЛИПНЯ (SUNDAY, JULY 19.) 1936 РОКУ В ПАРКУ НА ГУДМАН.

Комітет Парохіяльний просить українське громадянство і доколичні місцевості численно прийти і разом забавитися. На пікніку гратиме українська орхестра під проводом Поповича. Будуть холодні напитки і смачна перекуска. За чесну обслугу ручить 164 Комітет.

ВСТУП 40 цнт. Замовлені омнібуси будуть відіізати правильно від Клубу У. Н. Дому на розі MORTON and WEST ST., і 93 VAN BUREN ST. (долина міста українська школа), як також з SHERMAN AVE., на розі BRANFORD STREET починаючи від години 1.30. 164-65

На цей Пікнік Комітет Укр. Нар. Дому запрошує всі місцеві Братства, Товариства, Сестринства і все громадянство місцеве і з околиці до численної участі. На Пікніку будуть всі несподіванки, забави для старших і молоді, свіжі добрі напитки і перекуска та добрі українська орхестра. Тому обов'язком кожного українця і українки є прийти на цей Пікнік, а певно ніхто непожадує, за що ручить

ДІЯЛЬНІСТЬ

ВІСЬКОВІ КОМАНДАНТИ С. С. С. Р.

Центральні органи.

Нарком оборони СРСР — К. Е. Ворошилов — москаль.

Начальник політуправл. червоної армії (РККА) — Анкель Борисович Гамарник, — жид.

Другий заступник — М. Тухачевський, — москаль.

Начальник штабу РККА — А. И. Єгоров — москаль.

Начальник військової академії — А. И. Корк, був штабскапітан і дворянин із Прибалтики.

Начальник військово-політ. академії — Борис Миронович Іппо — жид.

Начальник військово-господ. акад. — Аркадій Львович Шифрес — жид.

Для окремих доручень при наркомі — Григорій Ісаакович Штерн — жид.

Начальник відділу зовн. зносин наркому — Самуїл Аронович Геккер — жид.

Начальник головного управ. військово-науч. установ — Ілія Єфимович Славин — жид.

Начальник головн. стат.-мобіліз. управління РККА — Евгений Семенович Казанській — жид.

Начальник голов. санітарно-го управління РККА — Давид Абрамович Кучинський — жид.

Начальник хем. упр. РККА — Яков Мойсеевич Фишман — жид.

Начальник фінансового управління — Петро Мойсеевич Ашлей — жид.

Начальник військово-буд. упр. — Е. Ф. Аппога — поляк.

Начальник військово-госп. управління — Наум Ісаевич Роговський — жид.

Предсідник військової колегії Верховуда СРСР — Веніамин Вікторович Ульрих — жид.

Начальник фізпідготовки РККА — Борис Михайлович Фельдман — жид.

Начальник військово-повітряних сил РККА — Я. І. Ячкніс — лотиш.

Начальник політ. управління ВВС РККА — Семен Яковлевич Туровський — жид.

Відв. редактор „Красная Звезда“ — Мойсей Мойсеевич Ланда — жид.

Військові округи. Командант Московської воєнної округи — І. П. Белов — москаль. Його помічник по політчастині — Григорій Ісакович Векличев-Вейсман — жид.

Командант Ленінградської військової округи — Б. М. Шапошников — москаль

